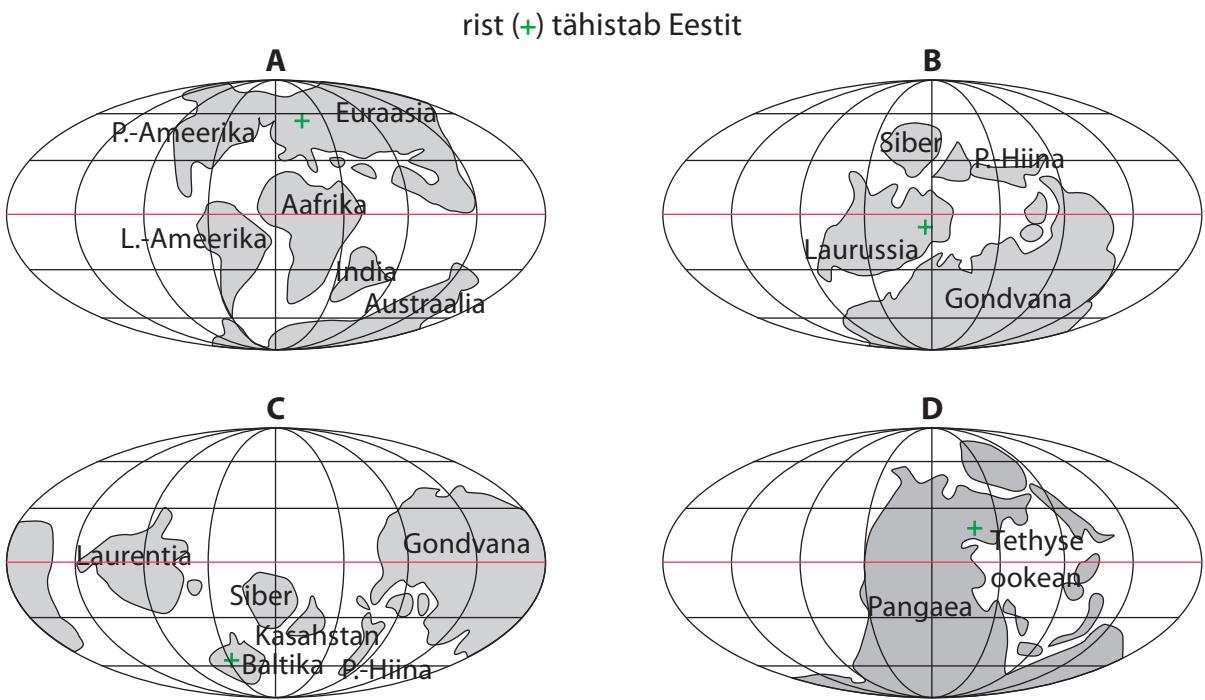

14. Joonistel on läbisegi kujutatud ookeanide ja mandrite, sealhulgas ka Eesti ala asendi muutusi Maa viimase 650 miljoni aasta jooksul. Mis ajaperioode joonised iseloomustavad? Kirjuta iga perioodi juurde sobiva joonise täht. Vajadusel kasuta Eesti atlasest mandrite triivi kaardi abi.

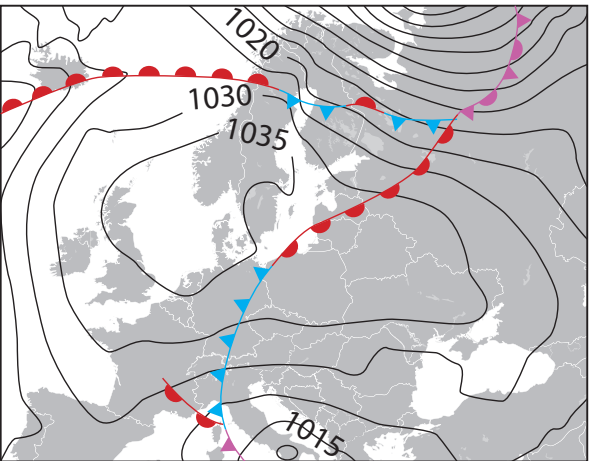
650 miljonit aastat tagasi _____ 280 miljonit aastat tagasi _____
400 miljonit aastat tagasi _____ 100 miljonit aastat tagasi _____

Selgita, miks Eesti territooriumi asukoht on geoloogilise aja jooksul muutunud. _____

Korallid elavad ja paljunevad soojas vees (20–30 °C). Kuidas on võimalik, et Eestis leidub settekivimites Siluri ajastul tekkinud korallide kivistisi? _____

15. Täida ülesanne ilmakaardi põhjal.

Riigi Ilmateenistus, 16.03.2016.

Tähista kaardil kõrgrõhkkonna kese **K**-tähega.
Kui suur on õhurõhk Eestis? _____ hPa

Vali lausesse õige sõnaühend või sõna ja tõmba sellele joon alla.

- A.** Üle Eesti on liikunud *soe front* / *külm front*.
B. Skandinaavia poolsaare põhjaosas on tuul *nõrgem/tugevam* kui lõunaosas.
C. Norra lõunaosas on ilm *pilvine/selge*.

Täidab
hindaja

4 p

ÜL 14

2 p

55

SA INNOVE

1 p

56

1 p

57

5 p

ÜL 15

1 p

58

1 p

59

1 p

60

1 p

61

1 p

62

PÕHIKOOLI GEOGRAAFIA LÕPUEKSAM

13. JUUNI 2017

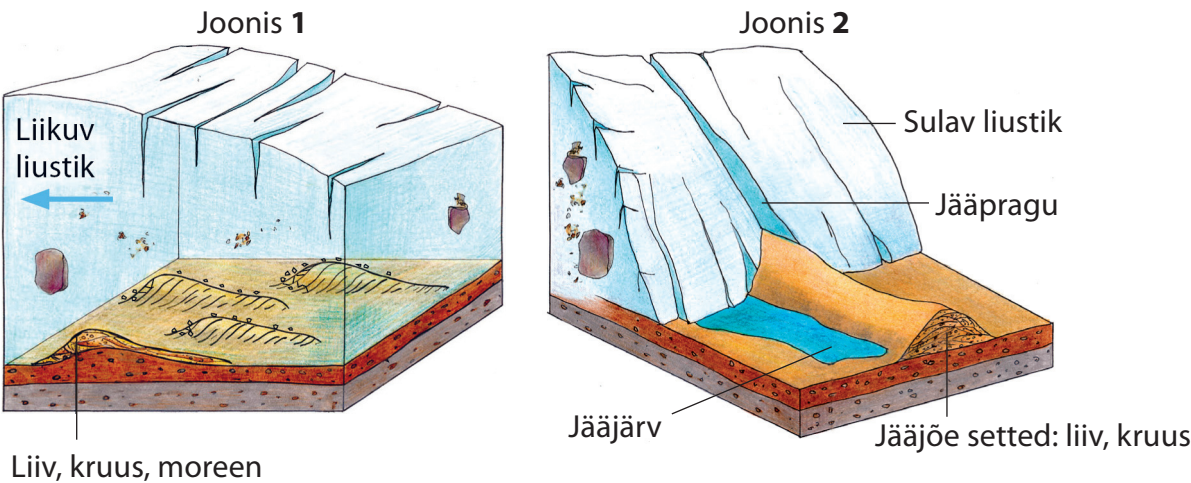
Ees- ja perekonnanimi: _____

Kool: _____

II OSA

NB! Ülesannete lahendamisel võib atlaseid kasutada.

6. Mandrijää ja liustike sulavete tegevuse tagajärjel on Eestimaal kujunenud palju erinevaid pinnavorme. Joonistel **1** ja **2** on kujutatud kahe pinnavormi teket.

Mis numbriga joonisel on kujutatud voorte teket? Joonisel _____

Vali kaks väidet, mis iseloomustavad voori. Tee väite ees olevale tähele ring ümber.

- A.** Need on tekkinud liustiku kulutava ja kuhjava tegevuse koostoimel.
B. Need on tekkinud liustikulõhedes voolanud jõgede setetest.
C. Need on tekkinud kivimiosakeste settimisel jääjärve põhja.
D. Need on piklikud laugete nõlvadega leivapätsikujulised kõrgendikud.
E. Need on pikad, piklikud ja järsunõlvased vallid.

Nimeta kaks Eesti maakonda, kus leidub **palju** voori.

1) _____ 2) _____

Nimeta üks Euroopa riik, kus mandrijää kujundab tänapäeval pinnavorme. _____

7. Nimeta kolm maavara, mida kasutatakse energia saamiseks maailmas kõige rohkem.

1) _____ 2) _____ 3) _____

8. Vasta küsimustele hüdro- ja tuuleenergia kohta.

Nimeta kaks põhjust, miks on vee abil elektrienergia tootmine keskkonnasõbralik.

1) _____

2) _____

Täidab
hindaja

5 p

ÜL 6

1 p

30

2 p

31

1 p

32

1 p

33

1 p

ÜL 7

7 p

ÜL 8

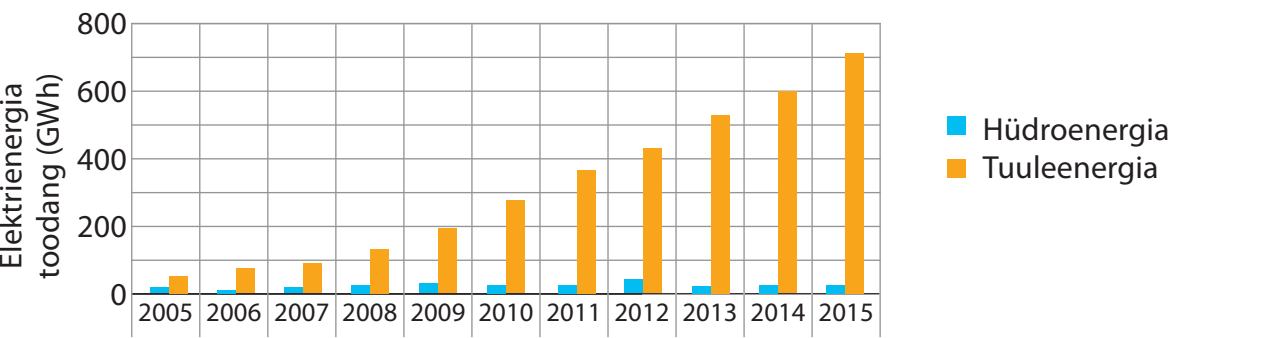
2 p

35

Jooni alla kolm Euroopa riiki, kus elektrienergia tootmisel kasutatakse palju hüdroenergiat.

Norra, Taani, Itaalia, Poola, Rootsi, Leedu

Võrdle diagrammi põhjal hüdro- ja tuuleenergia kasutamist Eestis elektrienergia tootmisel aastatel 2005–2015. Too välja üks erinevus, kasutades arvandmeid.

Miks kasutatakse Eestis elektrienergia tootmisel vähe hüdroenergiat?

9. Loe teksti ja täida ülesanne.

24. augustil 2016. aastal toimus kohaliku aja järgi kell 3.36 Kesk-Itaalias maavärin magnituudiga 6,2 Richteri skaala järgi. Maavärina epitsenter asus Norcia linna lähedal, maavärina kolle paiknes 10 km sügavusel. Hukkus ligi 300 inimest, vigastatuid oli üle 350. Kõige rängemalt sai kannatada vana ajalooline Amatrice linn.

Miks esineb Itaalias tugevaid maavärinaid? _____

Miks ohvrite ja vigastatute arv oli väga suur, kuigi asustustihedus selles piirkonnas pole kuigi suur? _____

Selgita, mida tähendab maavärina epitsenter. _____

Maavärinaga ei kaasnenud hiidlainet ehk tsunamit. Miks? _____

10. Võrdle Antofagasta ja Macapa aastast sademete hulka. Vastamisel kasuta arvandmeid.

Põhjenda, miks Macapas sajab palju. _____

Kas öö ja päeva pikkused on aasta läbi võrdsed Antofagastas või Macapas? _____

Mis kuupäeval on Päike seniidis Antofagastas? _____

Täidab
hindaja

2 p

36

2 p

37

1 p

38

4 p

ÜL 9

1 p

39

1 p

40

1 p

41

1 p

42

5 p

ÜL 10

2 p

43

1 p

44

1 p

45

1 p

46

SA INNOVE

PÕHIKOOLI LÕPUEKSAM GEOGRAAFIA 2017 (II OSA)

11. Otsusta Eesti atlase kaartide abil, kas väide on tõene või väär. Märki vastavasse lahtrisse pluss (+). Paranda väär väide eitust kasutamata ja kirjuta õige väide joonele.

Väide	Tõene	Väär
Muhu saarel näeme paljandumas Ordoviitsiumi ladestu kivimeid.		
Tuha- ja aherainemägesid leidub kõige rohkem Lääne-Virumaal.		
Lääne-Saaremaa kõrgustik on otsamoreen.		
Suurima vooluhulgaga jõgi Eestis on Emajõgi.		

12. Grupp Iiri üliõpilasi sõitis Cotopaxi mäejalamile alpinistide laagrisse.

Mis riigis asub Cotopaxi vulkaan? _____

Määra Cotopaxi tipu geograafilised koordinaadid. _____

Pärast tipu vallutamist võtsid üliõpilased kell 15.00 kohaliku aja järgi ühendust kodustega. Mis kellaaeg oli samal ajal Iirimaal? _____

Miks mäe jalamilt tipu poole liikudes loodusvööndid muutuvad?

Miks Skandinaavia mäestiku nõlvadel on vähem loodusvööndeid kui Andides Cotopaxi piirkonnas?

13. Võrdle atlase abil Saksamaa ja Türgi rahvastiku paiknemist ja asustustihedust. Vastamisel kasuta arvandmeid.

Miks on Türgi Vabariigist kujunenud väljarännumaa? _____

Täidab
hindaja

4 p

47

 ÜL 11

6 p

ÜL 12

1 p

48

2 p

49

1 p

50

1 p

51

1 p

52

3 p

ÜL 13

2 p

53

1 p

54